

**Inwonerspanel
Moerdijk Spreekt**

**Onderzoeksrapport
Duurzaamheid**

Inwonerspanel Moerdijk Spreekt

Onderzoeksrapport *Duurzaamheid*

Kwartaal 3, 2019
Projectnummer: 19045

Auteurs:

mr. Hannemarie Hardeman Senior onderzoeker
Danique Rietman MSc., Onderzoeker

Moventem BV

T 0575 84 3738
E info@moventem.nl
W www.moventem.nl

Moventem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van de Nederlandse Marktonderzoek Associatie (MOA) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Moventem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en Sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Moventem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

Management samenvatting	Pagina 4
1 Inleiding	Pagina 8
1.1 Onderzoeksopzet	Pagina 9
2 Resultaten	Pagina 10
2.1 Energietransitie	Pagina 11
2.2 Duurzaam gedrag	Pagina 12
2.3 Type woning	Pagina 13
2.4 Energiezuinigheid woning	Pagina 14
2.5 Duurzame energieopwekking	Pagina 22
2.6 Warmtetransitie	Pagina 27
2.7 Financiële overheidssteun en opwekking duurzame energie	Pagina 30
2.8 Collectieve energieopwekking	Pagina 33
2.9 Informatievoorziening	Pagina 36
2.10 Belang energietransitie	Pagina 38
Bijlagen	Pagina 39
Bijlage I – Achtergrondvariabelen	Pagina 40
Bijlage II – Onderzoeksverantwoording	Pagina 41

Management samenvatting

Duurzaam gedrag

- 77% van de respondenten vindt de energietransitie (zeer) belangrijk. Slechts 6% vindt het (zeer) onbelangrijk en 17% staat er neutraal in.
- Op dit moment gebruikt 22% altijd energiezuinige apparaten, terwijl in de nabije toekomst 40% van plan is dit altijd te gebruiken. Ook is een stijging in het aantal respondenten dat in de nabije toekomst van plan is om vaak het energieverbruik te beperken (32% naar 59%).

Energiebesparende maatregelen woning

- De meeste respondenten wonen in een vrijstaande woning (34%) die tussen 1975 en 1991 gebouwd is (31%). De ruime meerderheid (86%) woont in een koopwoning.
- De meeste respondenten hebben op dit moment al dakisolatie (61%), gevel/spouwmuurisolatie (58%), vloerisolatie (40%) en HR++ of HR+++ glas (59%). De minderheid van de respondenten die dit op dit moment nog niet heeft, verwacht dit in de nabije toekomst wel te hebben (11%; 18%; 8%; 12%).
- 95% van de respondenten heeft op dit moment geen zonneboiler en 61% verwacht dit ook in de nabije toekomst niet te hebben. De meerderheid van de respondenten koopt op dit moment groene stroom bij zijn energieleverancier (66%).

Energiezuinige woning

- 82% van de respondenten vindt het (zeer) belangrijk om zich actief in te zetten om energieverbruik te verminderen. Ook zou 63% de energiezuinigheid van de woning in (zeer) grote mate meenemen in de overweging om een huis te kopen.
- De 3 meest genoemde redenen om te investeren in het energiezuiniger maken van de woning zijn: een lagere energierekening (65%), goed voor het klimaat (47%) en beter comfort van de woning (23%).
- De 3 meest genoemde redenen wanneer wel geïnvesteerd zou worden in het energiezuiniger maken van de woning zijn: als er informatie wordt verkregen over het alternatief voor aardgas in de buurt (25%), als alles wordt geregeld (17%) en als er financiële informatie wordt verkregen (16%).
- De 3 meest genoemde redenen om niet te investeren in het energiezuiniger maken van de woning zijn: te hoge kosten (44%), geen garantie dat beloofde energiebesparing wordt gerealiseerd (32%) en het hebben van een huurwoning (17%).

- Respondenten lopen bij het energiezuiniger maken van de woning aan tegen (hoge) kosten (65%), onzekerheid over terugverdiendtijd en toekomstige energietarieven (42%) en geen garantie dat beloofde energiebesparing wordt gerealiseerd (22%).
- Respondenten hebben voornamelijk behoefte aan informatie over het alternatief voor aardgas in de buurt (32%), gevolgd door financiële informatie (27%) en een collectieve koopactie waardoor de prijzen van bijvoorbeeld isolatiemaatregelen omlaag gaan (27%).

Duurzame energieopwekking

- Ruim driekwart van de respondenten (77%) vindt het belangrijk dat de Gemeente Moerdijk zich actief inzet om in de gemeente meer duurzame energie op te wekken.
- 76% van de respondenten is ervan op de hoogte dat gemeenten, provincie, waterschappen, bedrijven en inwoners binnen de regio West-Brabant moeten samenwerken aan de energiedoelstellingen van het Klimaatakkoord.
- Grootschalige zonnedaken op bestaande gebouwen zijn het vaakst als meest geschikte type duurzame energieopwekking beoordeeld in zowel de gemeente Moerdijk (41%) als de regio West-Brabant (41%). Restwarmte van de industrie wordt echter vaker in de top 3 geplaatst (72%) dan de grootschalige zonnedaken (67%) in de gemeente Moerdijk.
- Bijna de helft van de respondenten (48%) heeft voorkeur voor de plaatsing van windmolens op bedrijventerreinen. In totaal heeft 70% dit in de top 3 genoemd. De minste voorkeur gaat uit naar extra windmolens, maar niet bij bestaande windmolens (5%). Ook voor het plaatsen van zonnepanelen gaat de voorkeur uit naar bedrijventerreinen, op daken (60% op plaats 1, 88% in de top 3 genoemd). Op landbouwgrond is het minst populair (4%).
- Bij het aanleggen van grootschalige duurzame energieopwekking vindt 74% van de respondenten het een belangrijke voorwaarde dat de opbrengst ten goede komt aan de gemeenschap. Ook bescherming van de natuur (65%) en het goed moeten passen in het landschap (54%) zijn belangrijke voorwaarden.

Warmtetransitie

- 89% van de respondenten is (enigszins) bekend met de warmtetransitie en 62% vindt het (zeer) belangrijk. Slechts 12% vindt het (zeer) onbelangrijk.
- Indien men subsidie kan krijgen om te investeren in het aardgasvrij maken van de woning, zou 50% hiertoe bereid zijn. 47% is bereid te investeren als ze het binnen redelijke tijd kunnen terugverdienen.
- Huizen verwarmen met waterstof of biogas via bestaande gasleidingen wordt door de meerderheid (55%) genoemd als vorm van duurzame warmteopwekking waar regio West-Brabant in moet investeren.

Financiële overheidssteun en opwekking duurzame energie

- Driekwart van de respondenten (74%) is niet bekend met de Landelijke investeringssubsidie duurzame energie (ISDE) en de Stimuleringslening gemeente Moerdijk.
- 4% van de respondenten heeft gebruik gemaakt van de ISDE en 36% zou er in de toekomst gebruik van willen maken. 1% van de respondenten heeft gebruik gemaakt van de Stimuleringslening en 30% zou er in de toekomst gebruik van willen maken.
- De meerderheid van de respondenten is niet bekend met de initiatieven Energiek Moerdijk (58%) en MijnEnergieInzicht (71%). 59% vindt Energiek Moerdijk en 55% MijnEnergieInzicht wel (zeer) interessant.

Collectieve energieopwekking

- 71% van de respondenten staat (zeer) positief tegenover het samen aan de slag gaan met het opwekken van duurzame energie, terwijl maar 6% hier (zeer) negatief tegenover staat.
- Goed voor het klimaat (50%) wordt als voornaamste reden gegeven om samen met andere inwoners collectief energie op te wekken. Niemand zou het doen met de reden dat mensen uit de omgeving het doen.
- De helft van de respondenten zou willen deelnemen aan zonneparken op bedrijventerreinen, 35% aan grote zonnedaken op gebouwen binnen de bebouwde kom en 21% aan zonneparken op agrarische gebouwen.

Informatievoorziening

- De helft van de respondenten wil betrokken worden bij de energietransitie in de regio door online informatie te kunnen vinden (50%), op de hoogte te worden gehouden van de voortgang (49%) of een paar keer per jaar mee te kunnen denken (20%). 14% wil niet betrokken worden.
- Door middel van een nieuwsbrief per e-mail (54%), de lokale krant (35%) of de website van de gemeente (28%) willen de meeste respondenten geïnformeerd worden over de ontwikkelingen in de regionale energietransitie. Slechts 2% wil hierover niet geïnformeerd worden.

Belang energietransitie

- Na het invullen van deze vragenlijst vindt driekwart van de respondenten (75%) de energietransitie (zeer) belangrijk. Vooraf aan de vragenlijst was dit 77%. 6% vindt het nog steeds (zeer) onbelangrijk. 19% staat er neutraal in.

Inleiding

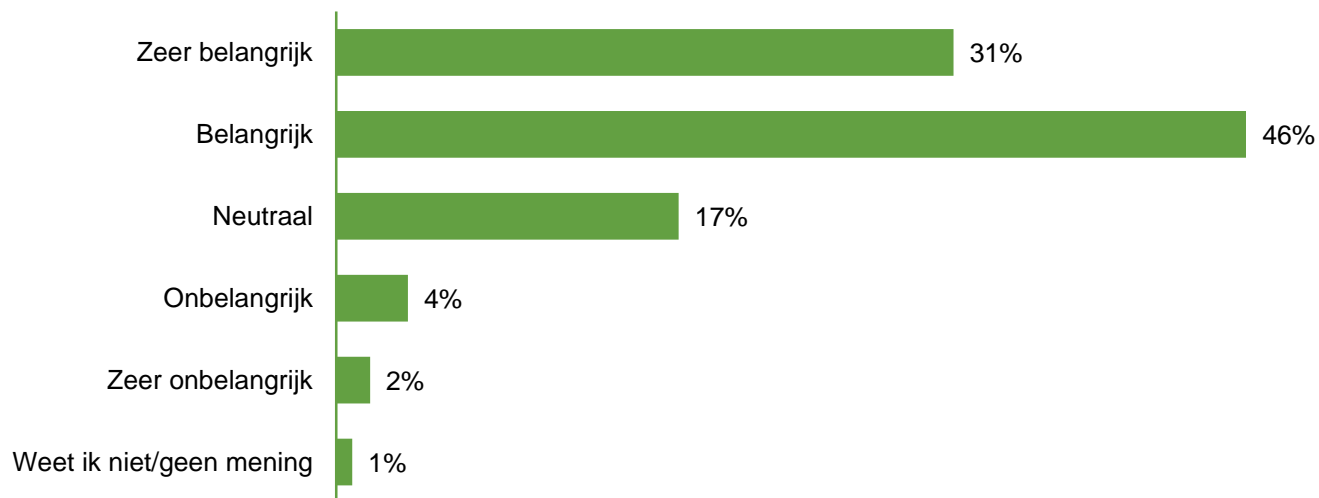

- In opdracht van gemeente Moerdijk heeft Movementem een onderzoek over duurzaamheid uitgevoerd onder de 420 leden van Moerdijk Spreekt.
- De panelleden hebben de mogelijkheid gehad om de vragenlijst in te vullen tussen dinsdag 20 augustus en woensdag 18 september 2019. Er is 1 keer een reminder verstuurd, aan iedereen waarvan nog geen ingevulde vragenlijst was ontvangen.
- In totaal hebben 309 panelleden de vragenlijst volledig ingevuld, een respons-rate van 74%.
- Met het aantal respondenten (309) kunnen met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 5,55% uitspraken worden gedaan over de populatie.
- De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen.
- Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.
- In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.
- In bijlage 2 van deze rapportage wordt nader ingegaan op de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit van de resultaten. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.
- Er is een aantal open vragen gesteld aan de respondenten. Alle open antwoorden worden getoond in 'Bijlagenboek bij Rapportage duurzaamheid'.

Resultaten

Hoe belangrijk vindt u de energietransitie? (n=309)

77% van de respondenten vindt de energietransitie (zeer) belangrijk. Slechts 6% vindt het (zeer) onbelangrijk en 17% staat er neutraal in.

In welke mate zijn de onderstaande stellingen op dit moment op u van toepassing? (n=309)

	Altijd	Vaak	Soms	Nooit	Weet ik niet/ N.v.t.
Ik gebruik energiezuinige apparaten (label A+, A++ of A+++)	22%	63%	15%	0%	0%
Ik gebruik LED-verlichting	33%	45%	20%	2%	1%
Ik eet minder tot geen vlees	8%	17%	50%	24%	0%
Ik beperk mijn energieverbruik (bijv. licht uit als ik een ruimte langer dan drie minuten verlaat, kachel lager als ik van huis ben)	58%	32%	8%	2%	0%
Ik beperk mijn autogebruik zoveel mogelijk	19%	33%	28%	17%	4%

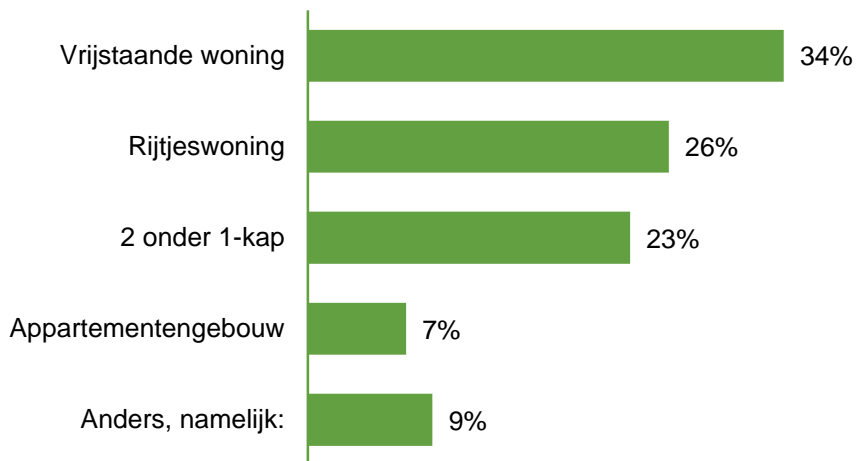
In welke mate zijn de onderstaande stellingen in de nabije toekomst (binnen nu en 5 jaar) op u van toepassing?

	Altijd	Vaak	Soms	Nooit	Weet ik niet/ N.v.t.
Ik gebruik energiezuinige apparaten (label A+, A++ of A+++) (n=241)	40%	49%	9%	0%	1%
Ik gebruik LED-verlichting (n=208)	40%	46%	14%	0%	1%
Ik eet minder tot geen vlees (n=288)	7%	27%	44%	21%	1%
Ik beperk mijn energieverbruik (bijv. licht uit als ik een ruimte langer dan drie minuten verlaat, kachel lager als ik van huis ben) (n=138)	24%	59%	12%	6%	0%
Ik beperk mijn autogebruik zoveel mogelijk (n=258)	5%	39%	33%	16%	8%

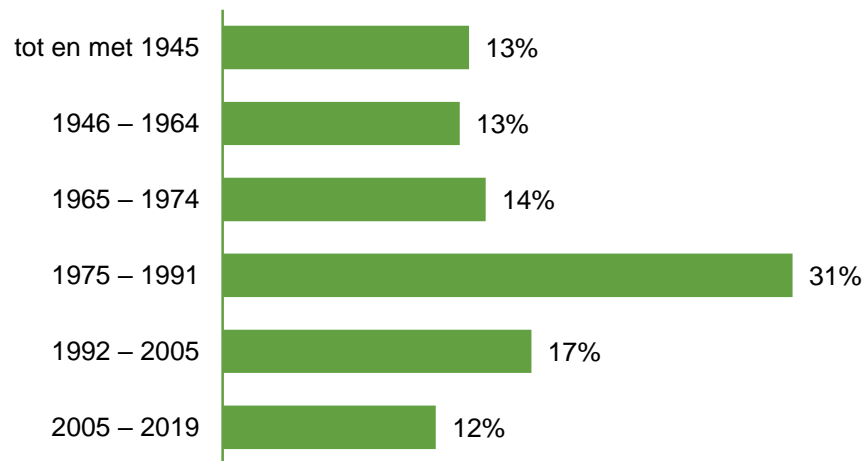
De stellingen met betrekking tot de nabije toekomst zijn enkel ingevuld door de respondenten op wie de stelling op dit moment (nog) niet altijd van toepassing is.

Op dit moment gebruikt 22% altijd energiezuinige apparaten, terwijl in de nabije toekomst 40% van plan is dit altijd te gebruiken. Ook is er een stijging in het aantal respondenten dat in de nabije toekomst van plan is om vaak het energieverbruik te beperken (32% naar 59%).

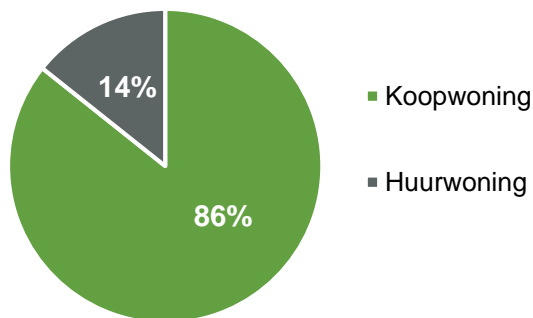
In wat voor een type woning woont u? (n=309)

Wat is het bouwjaar van de woning? (n=309)

Woont u in een koopwoning of een huurwoning? (n=309)

De meeste respondenten wonen in een vrijstaande woning (34%) die tussen 1975 en 1991 gebouwd is (31%). De ruime meerderheid (86%) woont in een koopwoning.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Welk van de onderstaande energiebesparende maatregelen zijn op dit moment op uw woning van toepassing? (n=309)

	Heb ik	Heb ik gedeeltelijk	Heb ik niet	Weet ik niet
Dakisolatie	61%	17%	15%	8%
Gevel/spouwmuurisolatie	58%	14%	19%	9%
Vloerisolatie	40%	11%	40%	9%
HR++ of HR+++ glas	59%	25%	9%	7%

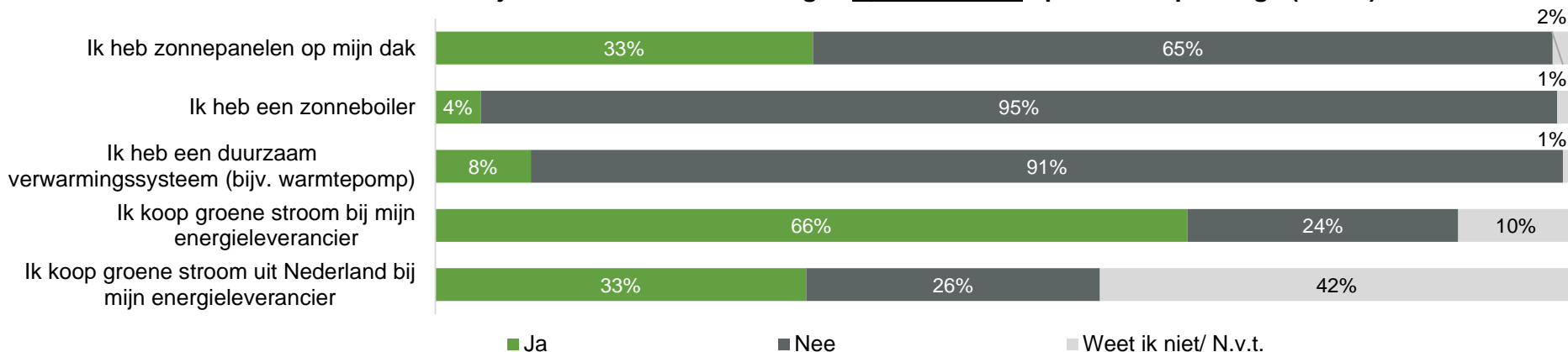
Welk van de onderstaande energiebesparende maatregelen zijn in de nabije toekomst (binnen nu en 5 jaar) op uw woning van toepassing?

	Heb ik	Heb ik gedeeltelijk	Heb ik niet	Weet ik niet
Dakisolatie (n=117)	11%	27%	16%	46%
Gevel/spouwmuurisolatie (n=120)	18%	20%	18%	45%
Vloerisolatie (n=182)	8%	10%	36%	46%
HR++ of HR+++ glas (n=125)	12%	42%	14%	33%

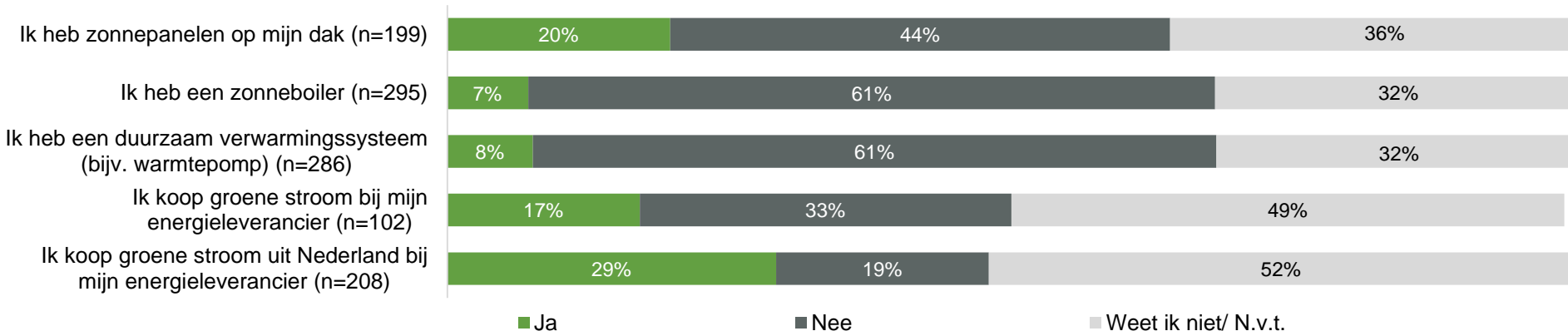
De stellingen met betrekking tot de nabije toekomst zijn enkel ingevuld door de respondenten op wie de stelling op dit moment (nog) niet van toepassing is.

De meeste respondenten hebben op dit moment al dakisolatie (61%), gevel/spouwmuurisolatie (58%), vloerisolatie (40%) en HR++ of HR+++ glas (59%). De minderheid van de respondenten die dit op dit moment nog niet heeft, verwacht dit in de nabije toekomst wel te hebben (11%; 18%; 8%; 12%).

Zijn de onderstaande stellingen op dit moment op u van toepassing? (n=309)

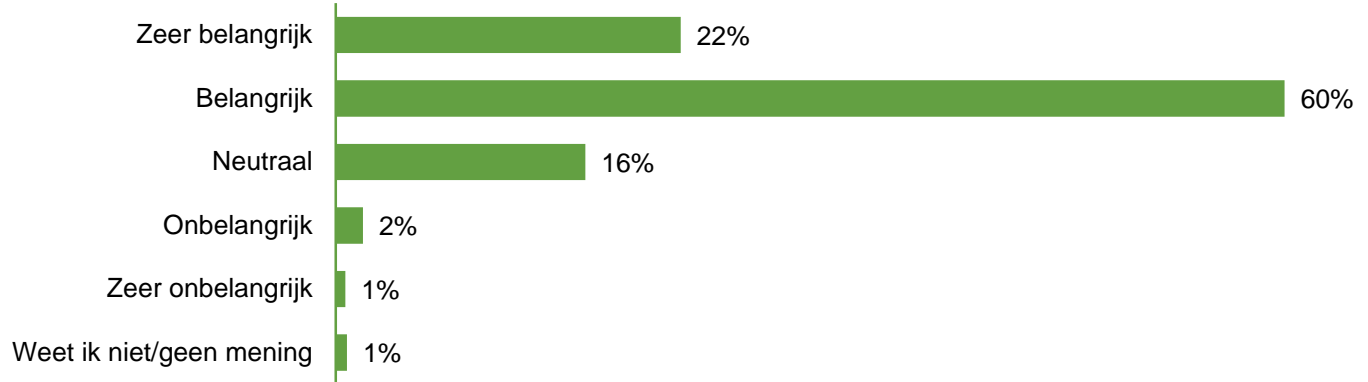
Zijn de onderstaande stellingen in de nabije toekomst (binnen nu en 5 jaar) op u van toepassing?

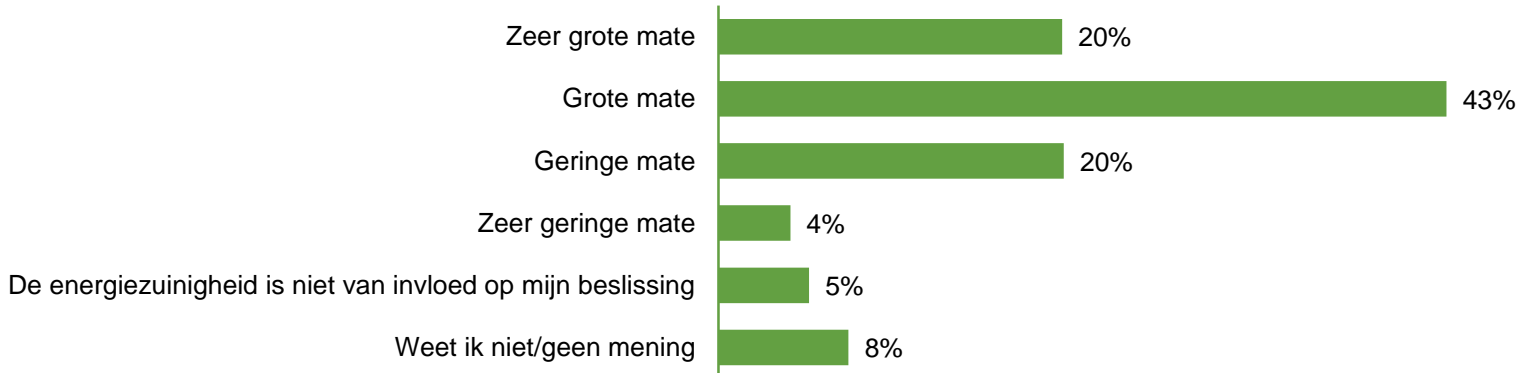
De stellingen met betrekking tot de nabije toekomst zijn enkel ingevuld door de respondenten op wie de stelling op dit moment (nog) niet van toepassing is.

95% van de respondenten heeft op dit moment geen zonneboiler en 61% verwacht dit ook in de nabije toekomst niet te hebben. De meerderheid van de respondenten koopt op dit moment groene stroom bij zijn energieleverancier (66%).

Vindt u het belangrijk dat u zich zelf actief inzet om uw energieverbruik te verminderen? (n=309)

Stel, u koopt een woning. In welke mate neemt u de energiezuinigheid van de woning mee in uw overweging om het huis te kopen? (n=309)

82% van de respondenten vindt het (zeer) belangrijk om zich actief in te zetten om energieverbruik te verminderen. Ook zou 63% de energiezuinigheid van de woning in (zeer) grote mate meenemen in de overweging om een huis te kopen.

Wat zijn, of zouden voor u de redenen zijn, om te investeren in het energiezuiniger maken van uw woning? (n=309)

Meer antwoorden mogelijk

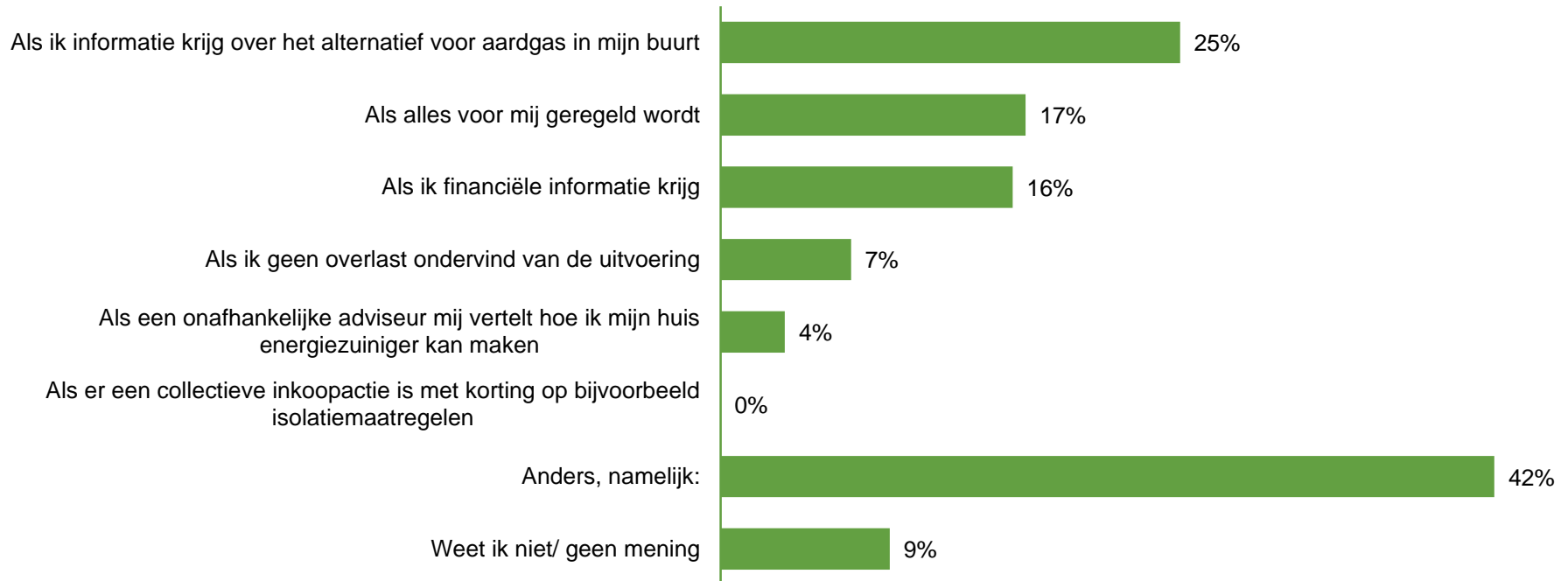
De 3 meest genoemde redenen om te investeren in het energiezuiniger maken van de woning zijn: een lagere energierekening (65%), goed voor het klimaat (47%) en beter comfort van de woning (23%).

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die niet willen investeren in een energiezuiniger woning. Vanwege het lage aantal respondenten zijn de resultaten indicatief.

Wanneer zou u wel willen investeren in het energiezuiniger maken van uw woning? (n=16)

Meer antwoorden mogelijk

De 3 meest genoemde redenen wanneer wel geïnvesteerd zou worden in het energiezuiniger maken van de woning zijn: als er informatie wordt verkregen over het alternatief voor aardgas in de buurt (25%), als alles wordt geregeld (17%) en als er financiële informatie wordt verkregen (16%).

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die niet willen investeren in een energiezuinigere woning. Vanwege het lage aantal respondenten zijn de resultaten indicatief.

Waarom bent u niet bereid te investeren in het energiezuiniger maken van uw woning? (n=16) *Meer antwoorden mogelijk*

De 3 meest genoemde redenen om niet te investeren in het energiezuiniger maken van de woning zijn: te hoge kosten (44%), geen garantie dat beloofde energiebesparing wordt gerealiseerd (32%) en het hebben van een huurwoning (17%).

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die willen investeren in een energiezuinigere woning.

Waar loopt u tegenaan bij het energiezuiniger maken van uw woning? (n=293)

Meer antwoorden mogelijk

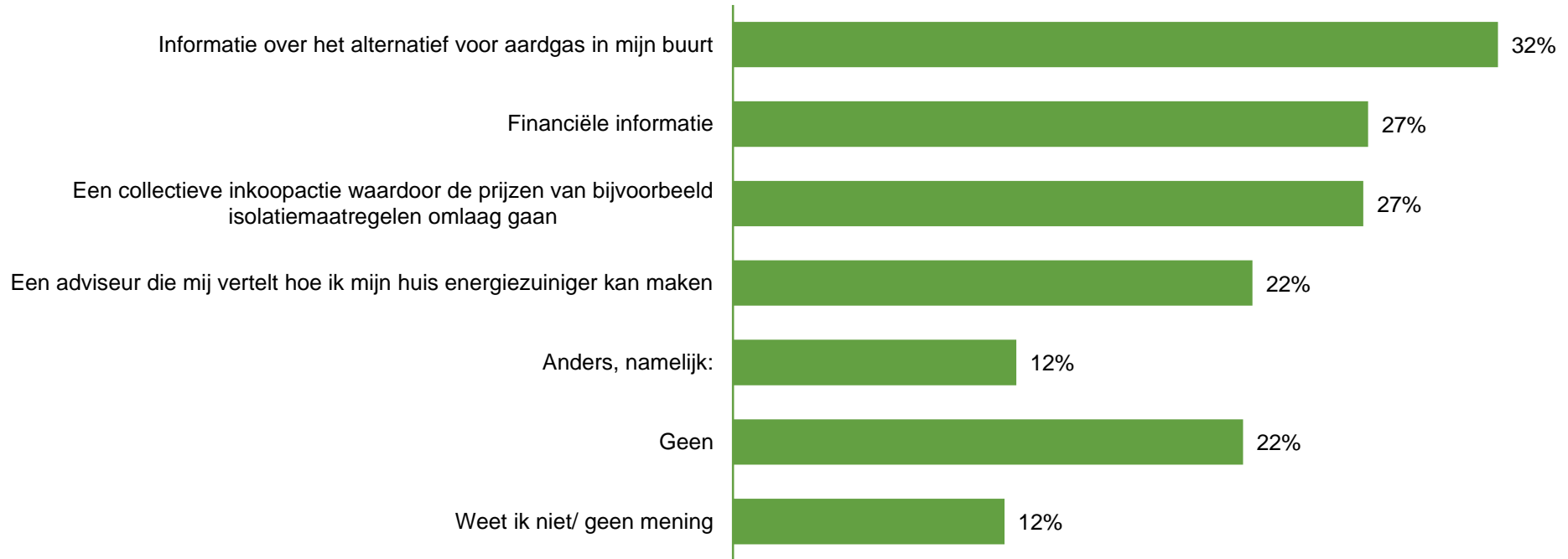

Respondenten lopen bij het energiezuiniger maken van de woning aan tegen (hoge) kosten (65%), onzekerheid over terugverdientijd en toekomstige energietarieven (42%) en geen garantie dat beloofde energiebesparing wordt gerealiseerd (22%).

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Aan wat voor ondersteuning heeft u als bewoner behoefte? (n=293)

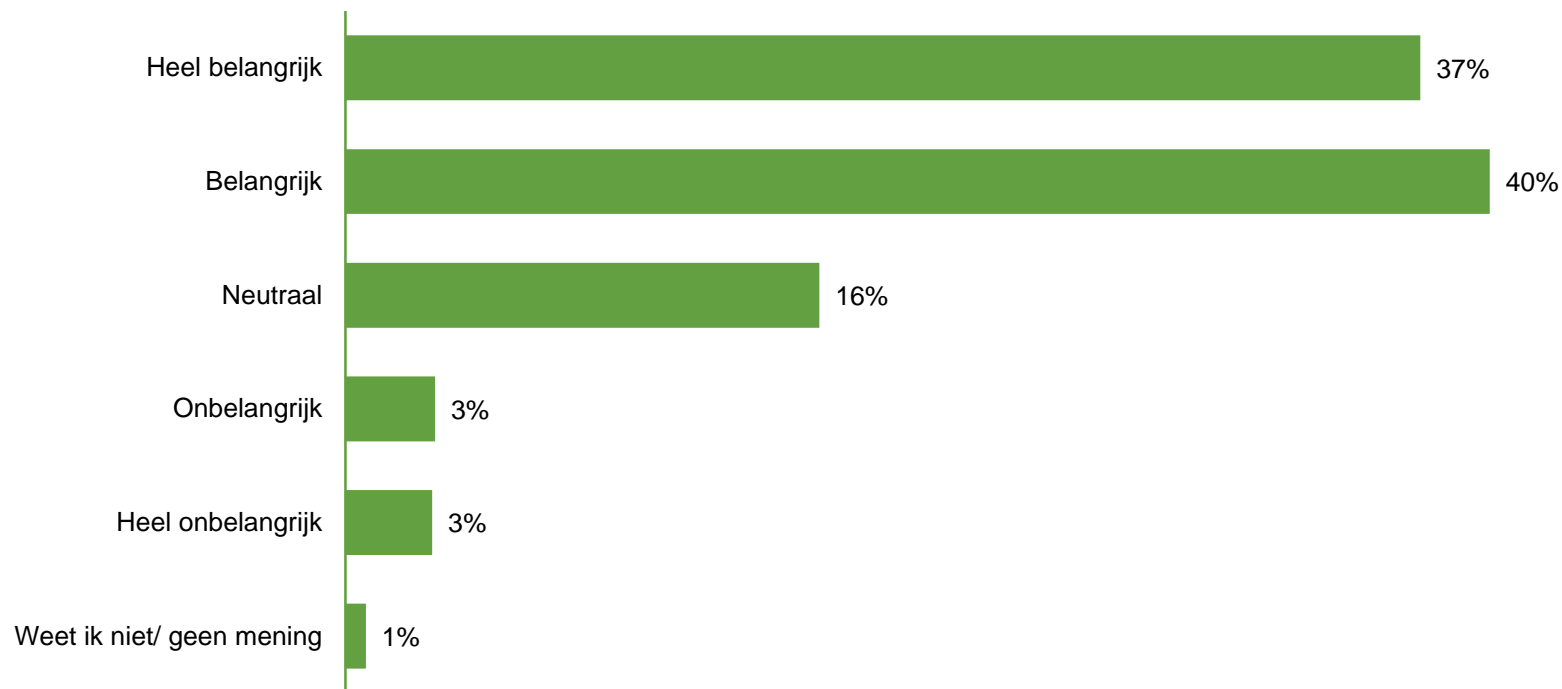
Meer antwoorden mogelijk

Respondenten hebben voornamelijk behoefte aan informatie over het alternatief voor aardgas in de buurt (32%), gevolgd door financiële informatie (27%) en een collectieve koopactie waardoor de prijzen van bijvoorbeeld isolatiemaatregelen omlaag gaan (27%).

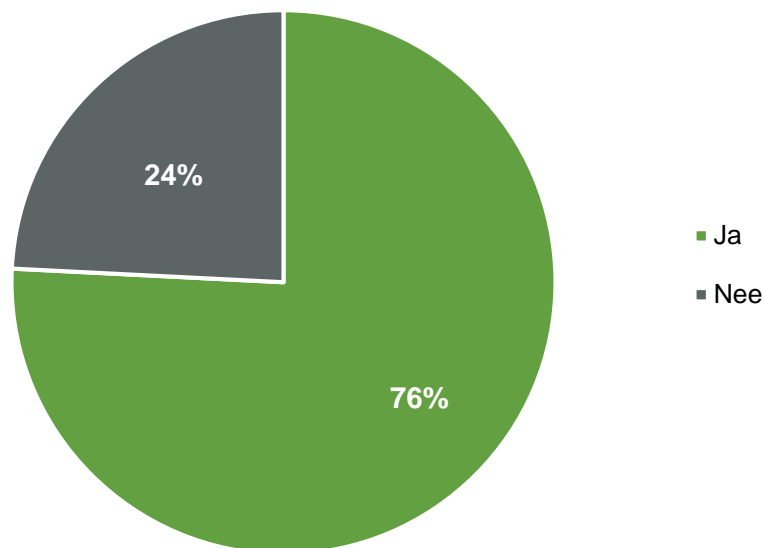
De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Vindt u het belangrijk dat de Gemeente Moerdijk zich actief inzet om in de gemeente meer duurzame energie op te wekken? (n=309)

Ruim driekwart van de respondenten (77%) vindt het belangrijk dat de Gemeente Moerdijk zich actief inzet om in de gemeente meer duurzame energie op te wekken.

Bent u ervan op de hoogte dat gemeenten, provincie, waterschappen, bedrijven en inwoners binnen de regio West-Brabant moeten samenwerken aan de energiedoelstellingen van het Klimaatakkoord?
(n=309)

76% van de respondenten is ervan op de hoogte dat gemeenten, provincie, waterschappen, bedrijven en inwoners binnen de regio West-Brabant moeten samenwerken aan de energiedoelstellingen van het Klimaatakkoord.

Respondenten konden een top 3 maken van geschikte typen duurzame energieopwekking, waarbij 1 stond voor het meest geschikte type.

Welk type duurzame energieopwekking is volgens u het meest geschikt om in de gemeente Moerdijk toe te passen? (n=309)

	1	2	3
Grootschalige zonnedaken op bestaande gebouwen	41%	19%	9%
Restwarmte van de industrie	21%	27%	24%
Zonneparken (grootschalige zonnepanelen op de grond)	10%	11%	5%
Windmolens	9%	11%	13%
Aardwarmte	8%	16%	18%

Welk type duurzame energieopwekking is volgens u het meest geschikt om in de regio West-Brabant toe te passen? (n=309)

	1	2	3
Grootschalige zonnedaken op bestaande gebouwen	41%	15%	11%
Restwarmte van de industrie	20%	23%	23%
Windmolens	12%	13%	10%
Zonneparken (grootschalige zonnepanelen op de grond)	10%	14%	10%
Aardwarmte	5%	18%	17%

Grootschalige zonnedaken op bestaande gebouwen zijn het vaakst als meest geschikte type duurzame energieopwekking beoordeeld in zowel de gemeente Moerdijk (41%) als de regio West-Brabant (41%). Restwarmte van de industrie wordt echter vaker in de top 3 geplaatst (72%) dan de grootschalige zonnedaken (67%) in de gemeente Moerdijk.

Respondenten konden een top 3 maken van voorkeurslocaties voor de plaatsing van windmolens en zonnepanelen, waarbij 1 stond voor de meest geschikte locatie.

Welke locatie(s) in de regio heeft/ hebben uw voorkeur voor de plaatsing van windmolens? (n=309)

	1	2	3
Op bedrijventerreinen	48%	14%	8%
Langs infrastructuur (snelwegen, spoorwegen, dijken)	15%	29%	7%
Bestaande windmolens vervangen door grotere windmolens	10%	12%	18%
In het buitengebied	6%	8%	4%
Extra windmolens bij bestaande windmolens	3%	7%	11%
Extra windmolens, maar niet bij bestaande windmolens	0%	2%	3%

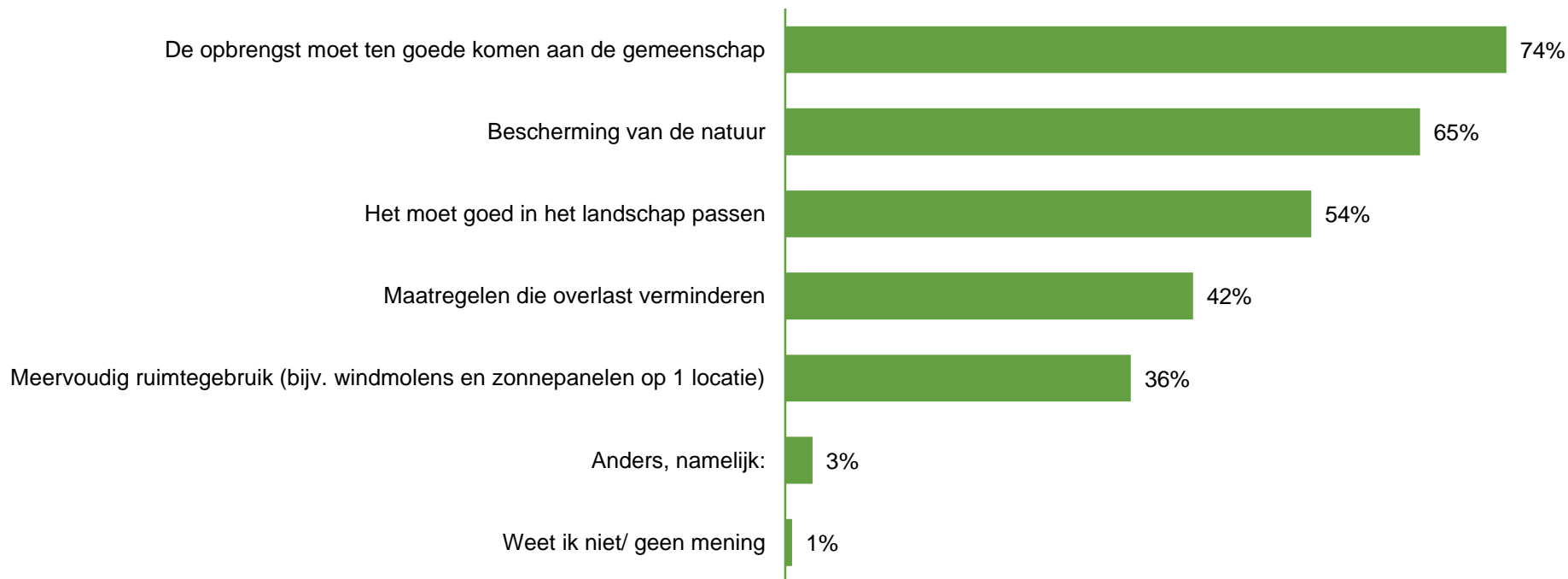
Welke locatie(s) in de regio heeft/ hebben uw voorkeur voor de plaatsing van zonnepanelen? (n=309)

	1	2	3
Op bedrijventerreinen, op daken	60%	26%	2%
In woongebieden, op daken	19%	28%	8%
Braakliggende terreinen (bijv. oude stortplaats, ongebruikte bouwlocaties)	10%	20%	18%
In het buitengebied, langs infrastructuur (snelwegen, spoorwegen, dijken)	5%	10%	21%
Op landbouwgrond	0%	2%	2%
In het buitengebied, op velden tussen bossen	0%	1%	4%

Bijna de helft van de respondenten (48%) heeft voorkeur voor de plaatsing van windmolens op bedrijventerreinen. In totaal heeft 70% dit in de top 3 genoemd. De minste voorkeur gaat uit naar extra windmolens, maar niet bij bestaande windmolens (5%). Ook voor het plaatsen van zonnepanelen gaat de voorkeur uit naar bedrijventerreinen, op daken (60% op plaats 1, 88% in de top 3 genoemd). Op landbouwgrond is het minst populair (4%).

Wat zijn voor u belangrijke voorwaarden bij het aanleggen van grootschalige duurzame energieopwekking (zoals zonneparken of windmolens)? (n=309)

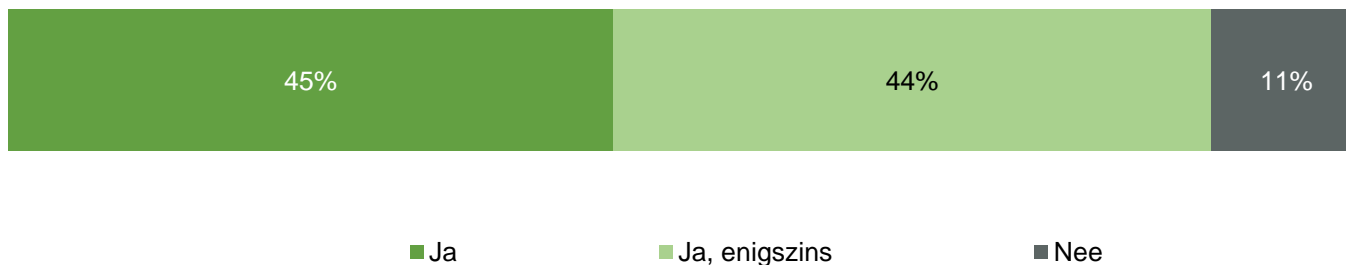
Meer antwoorden mogelijk

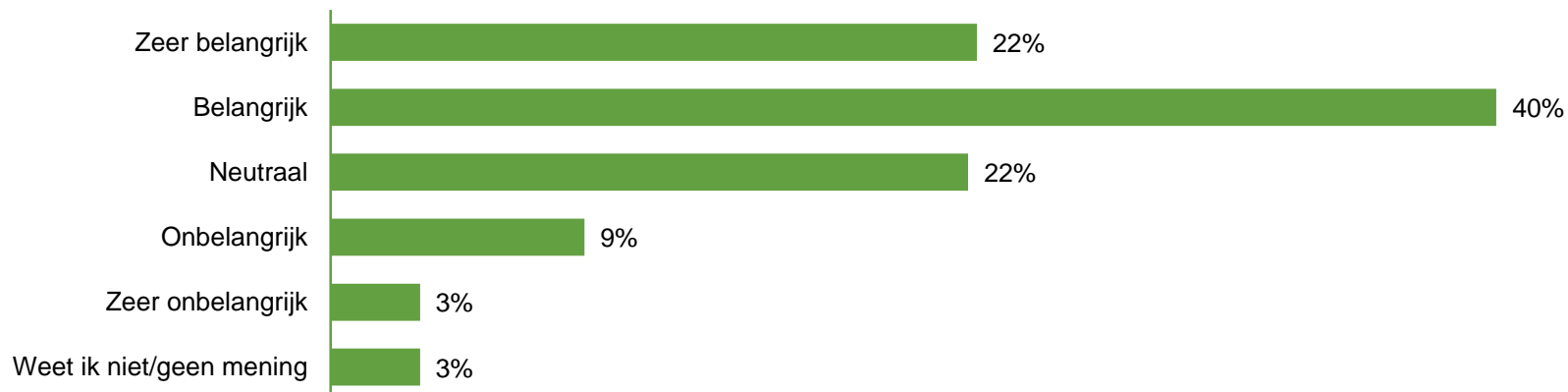
Bij het aanleggen van grootschalige duurzame energieopwekking vindt 74% van de respondenten het een belangrijke voorwaarde dat de opbrengst ten goede komt aan de gemeenschap. Ook bescherming van de natuur (65%) en het goed moeten passen in het landschap (54%) zijn belangrijke voorwaarden.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Bent u bekend met de warmtetransitie (de overstap naar aardgasvrij)? (n=309)

Hoe belangrijk vindt u de warmtetransitie (overstap naar aardgasvrij)? (n=309)

89% van de respondenten is (enigszins) bekend met de warmtetransitie en 62% vindt het (zeer) belangrijk. Slechts 12% vindt het (zeer) onbelangrijk.

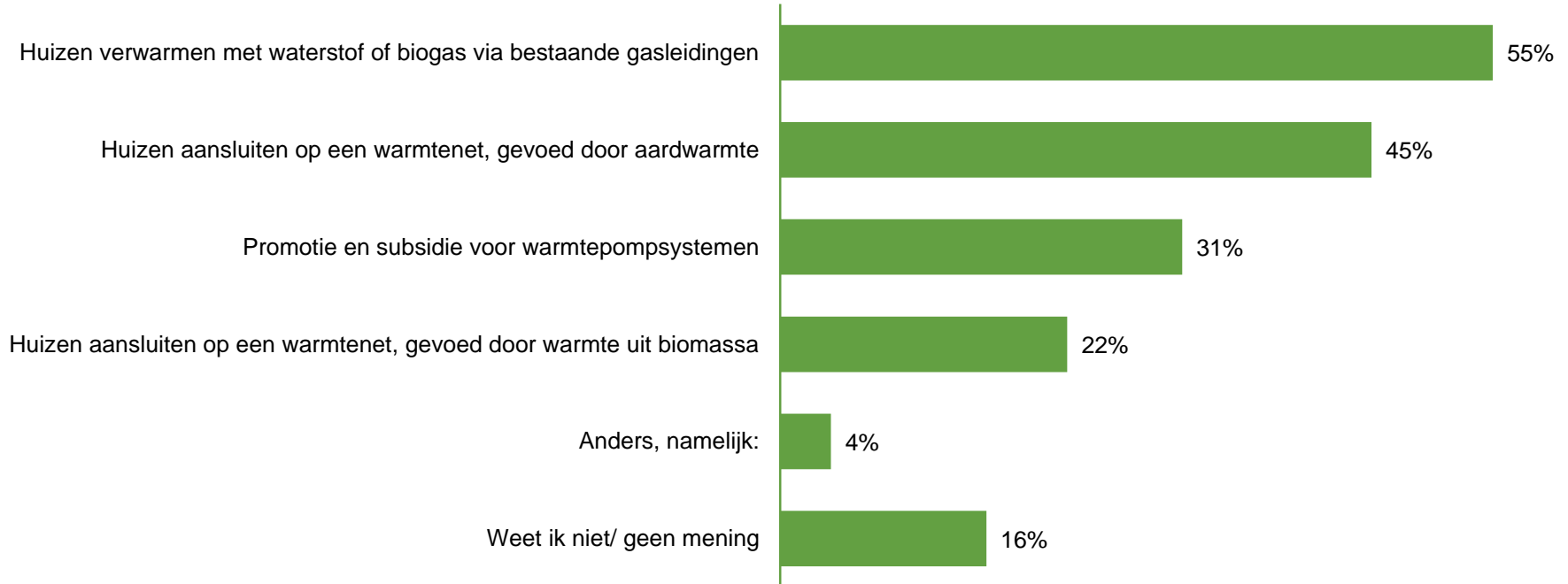
Onder welke voorwaarden zou u bereid zijn te investeren in het aardgasvrij maken van uw woning? (n=309)

Indien men subsidie kan krijgen om te investeren in het aardgasvrij maken van de woning, zou 50% hiertoe bereid zijn. 47% is bereid te investeren als ze het binnen redelijke tijd kunnen terugverdienen.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

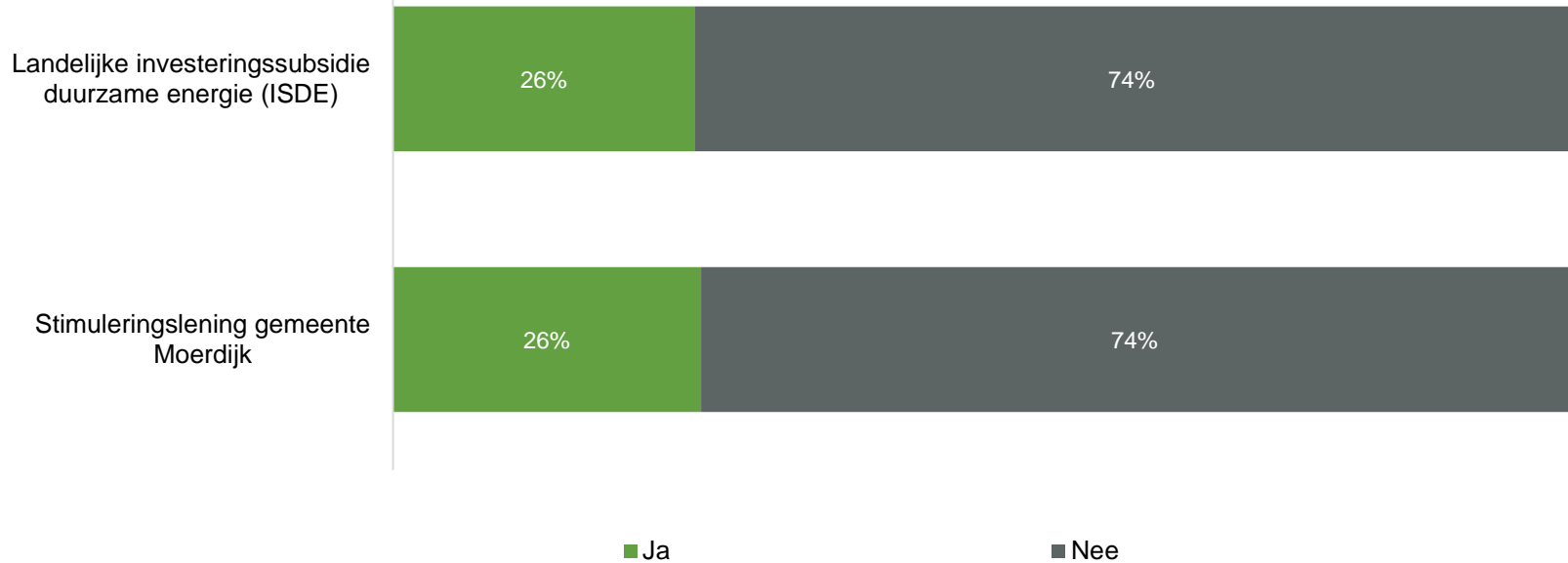
In welke vorm van duurzame warmteopwekking moet de regio West-Brabant investeren? (n=309)

Huizen verwarmen met waterstof of biogas via bestaande gasleidingen wordt door de meerderheid (55%) genoemd als vorm van duurzame warmteopwekking waar regio West-Brabant in moet investeren.

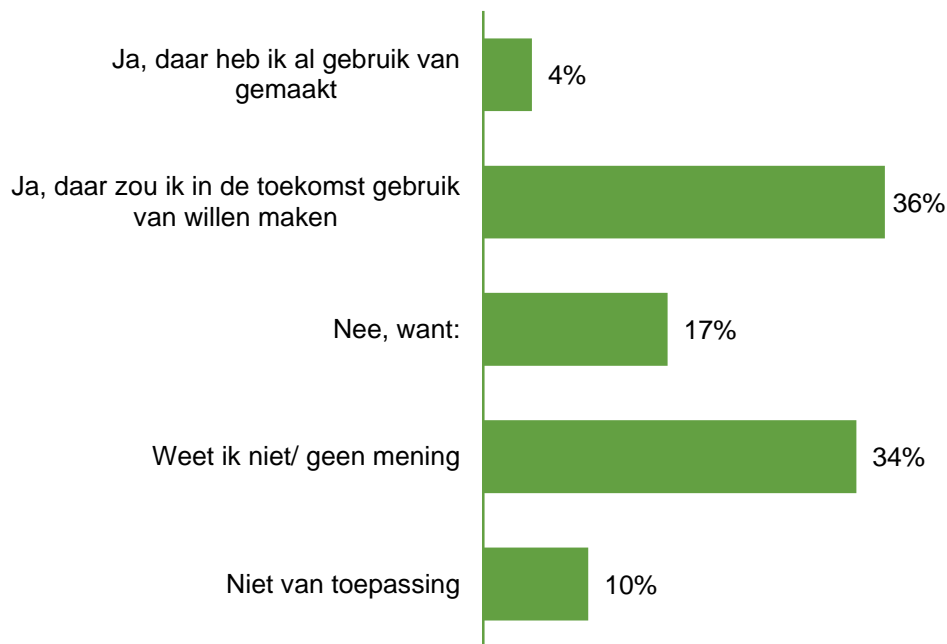
De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

De Rijksoverheid en gemeente Moerdijk geven (financiële) steun aan inwoners voor investeringen in energiebesparende en duurzame maatregelen. Bent u bekend met de onderstaande regelingen? (n=309)

Driekwart van de respondenten (74%) is niet bekend met de Landelijke investeringssubsidie duurzame energie (ISDE) en de Stimuleringslening gemeente Moerdijk.

Zou u gebruik maken van de Landelijke Investeringsubsidie duurzame energie (ISDE)? (n=309)

4% van de respondenten heeft gebruik gemaakt van de ISDE en 36% zou er in de toekomst gebruik van willen maken.

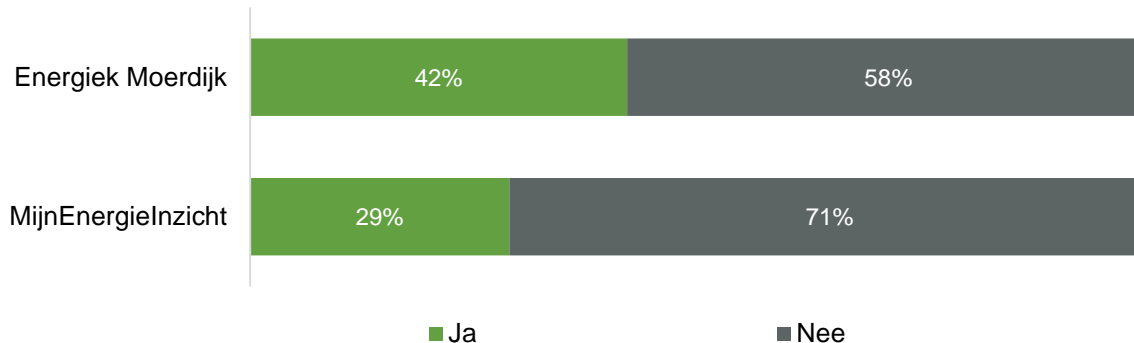
Zou u gebruik maken van de Stimuleringslening? (n=309)

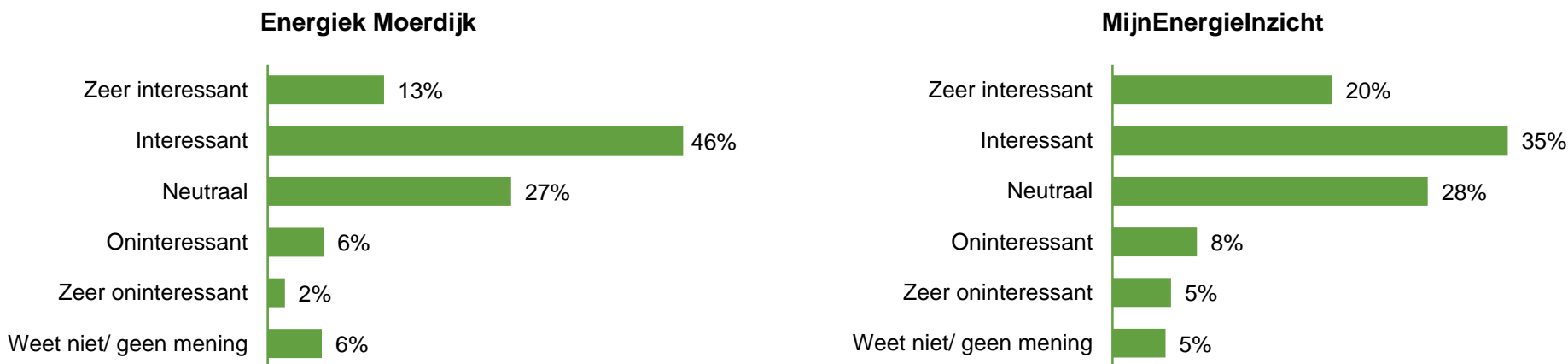
1% van de respondenten heeft gebruik gemaakt van de Stimuleringslening en 30% zou er in de toekomst gebruik van willen maken.

De antwoorden bij 'Nee, want:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Bent u bekend met de onderstaande initiatieven? (n=309)

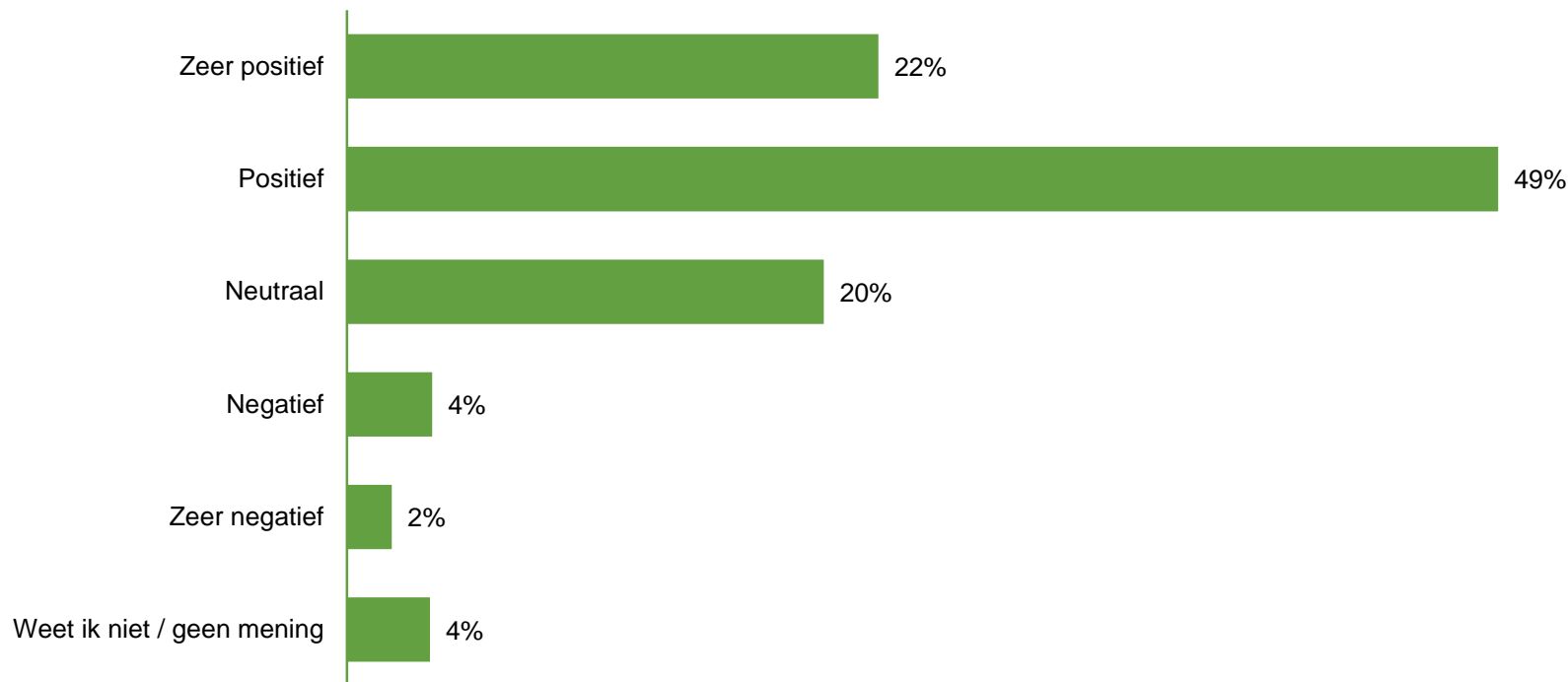

In welke mate vindt u deze initiatieven interessant? (n=309)

De meerderheid van de respondenten is niet bekend met de initiatieven Energiek Moerdijk (58%) en MijnEnergieInzicht (71%). 59% vindt Energiek Moerdijk en 55% MijnEnergieInzicht wel (zeer) interessant.

Hoe staat u er tegenover dat inwoners samen aan de slag gaan met het opwekken van duurzame energie? (n=309)

71% van de respondenten staat (zeer) positief tegenover het samen aan de slag gaan met het opwekken van duurzame energie, terwijl maar 6% hier (zeer) negatief tegenover staat.

Wat zouden voor u redenen zijn om mee te doen met een project om samen met andere inwoners collectief energie op te wekken? (n=309)

Meer antwoorden mogelijk

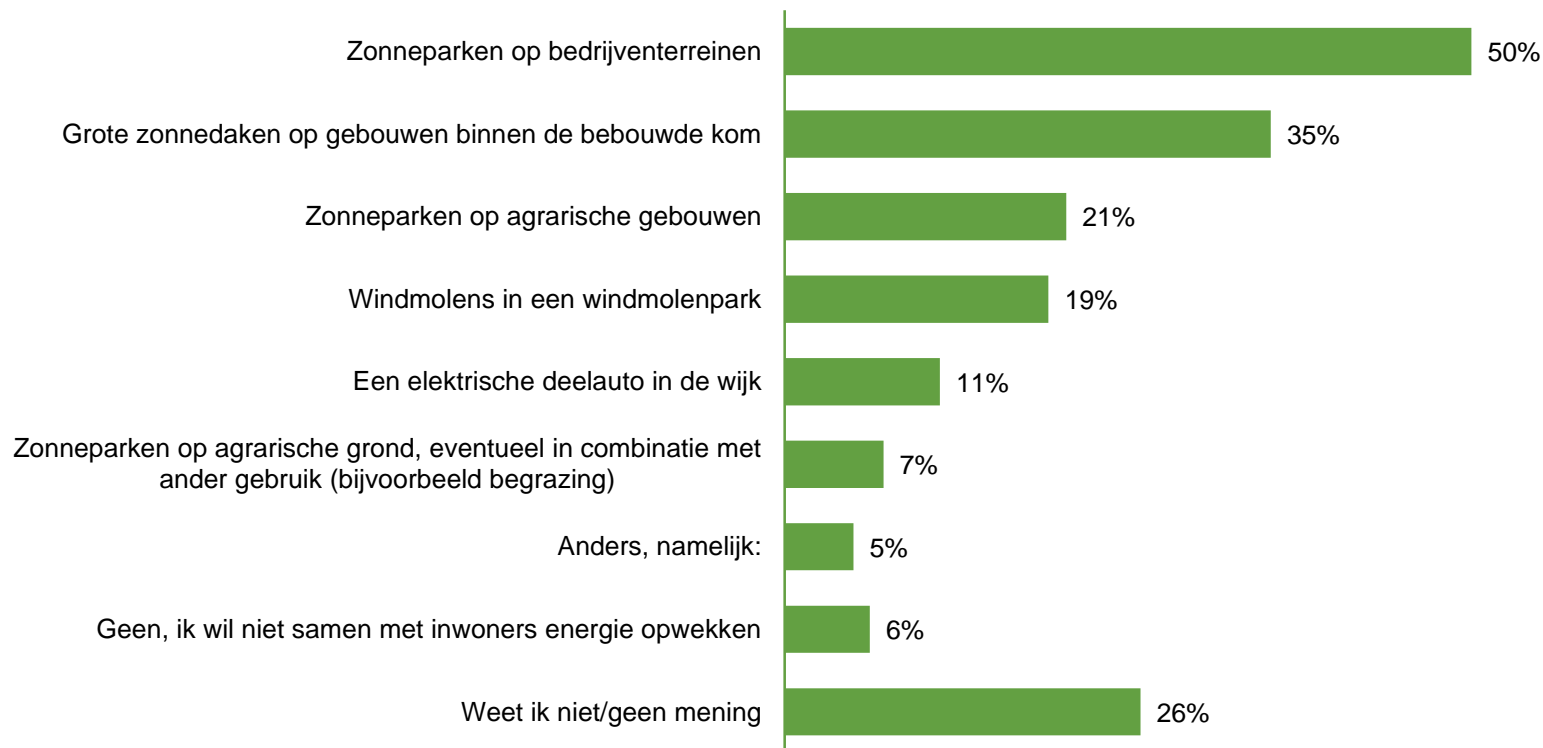
Goed voor het klimaat (50%) wordt als voornaamste reden gegeven om samen met andere inwoners collectief energie op te wekken. Niemand zou het doen met de reden dat mensen uit de omgeving het doen.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die mee zouden doen aan een project om samen met inwoners collectief energie op te wekken.

Aan welk type energieproject zou u samen met inwoners willen deelnemen? (n=282)

Meer antwoorden mogelijk

De helft zou willen deelnemen aan zonneparken op bedrijventerreinen, 35% aan grote zonnedaken op gebouwen binnen de bebouwde kom en 21% aan zonneparken op agrarische gebouwen.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Op welke manier wilt u betrokken worden bij de energietransitie in uw regio? (n=309)

Meer antwoorden mogelijk

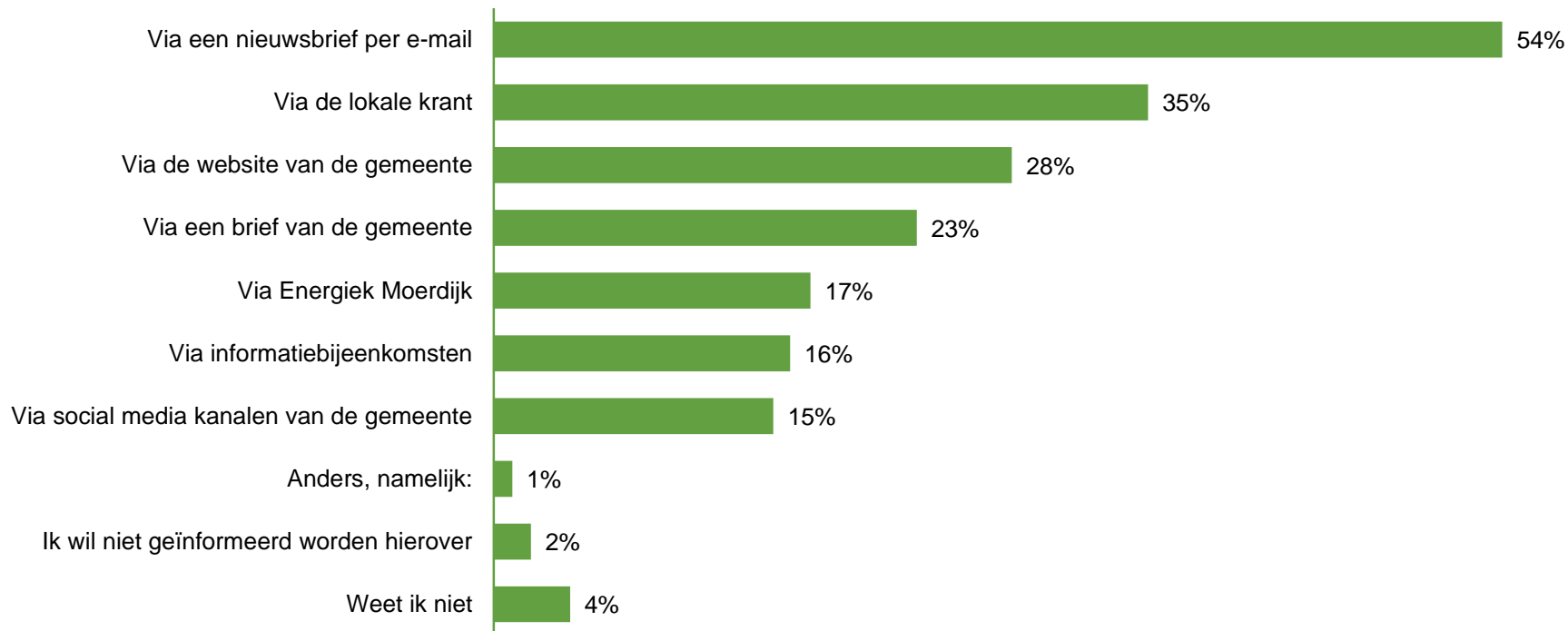
De helft van de respondenten wil betrokken worden bij de energietransitie in de regio door online informatie te kunnen vinden (50%), op de hoogte te worden gehouden van de voortgang (49%) of een paar keer per jaar mee te kunnen denken (20%). 14% wil niet betrokken worden.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Op welke manier wilt u geïnformeerd worden over de ontwikkelingen in de regionale energietransitie?

(n=309)

Meer antwoorden mogelijk

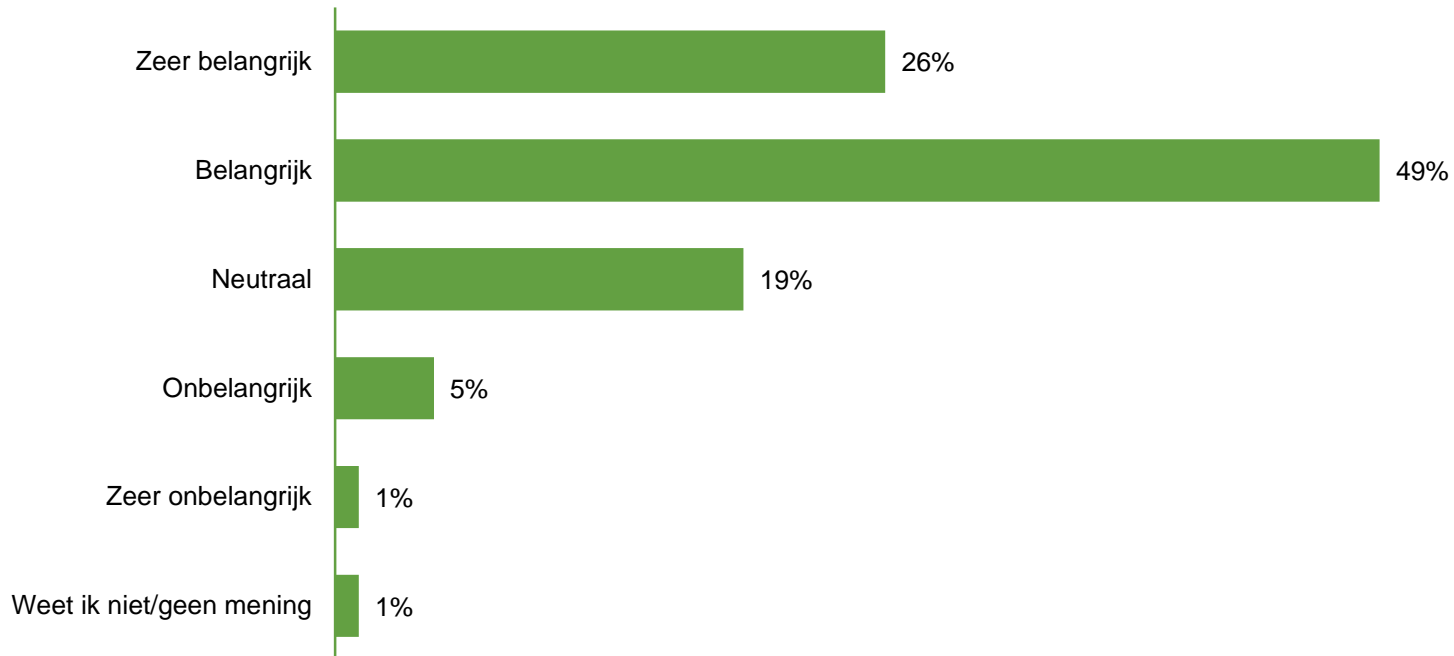

Door middel van een nieuwsbrief per e-mail (54%), de lokale krant (35%) of de website van de gemeente (28%) willen de meeste respondenten geïnformeerd worden over de ontwikkelingen in de regionale energietransitie. Slechts 2% wil hierover niet geïnformeerd worden.

De antwoorden bij 'Anders, namelijk:' zijn weergegeven in het bijlagenboek.

Tot slot, na het invullen van deze vragenlijst, hoe belangrijk vindt u de energietransitie nu?
(n=309)

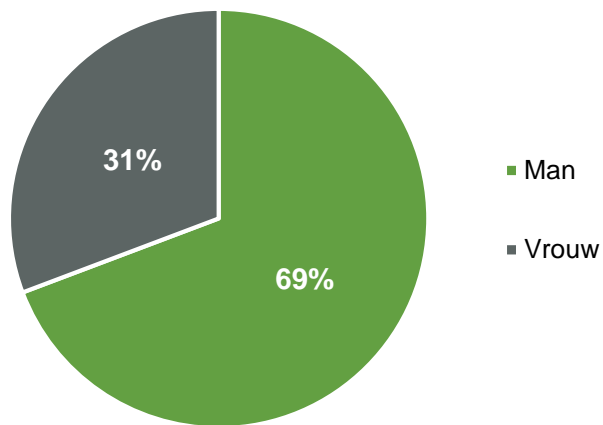

Na het invullen van deze vragenlijst vindt driekwart van de respondenten (75%) de energietransitie (zeer) belangrijk. Vooraf aan de vragenlijst was dit 77%. 6% vindt het nog steeds (zeer) onbelangrijk. 19% staat er neutraal in.

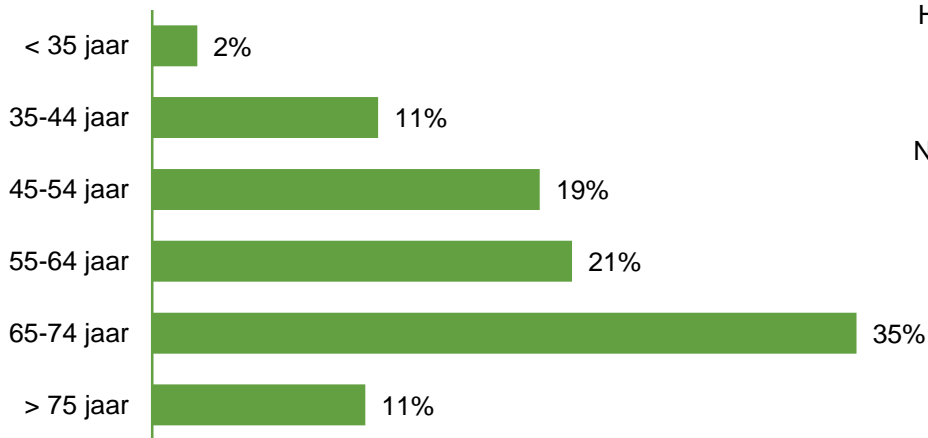

Bijlagen

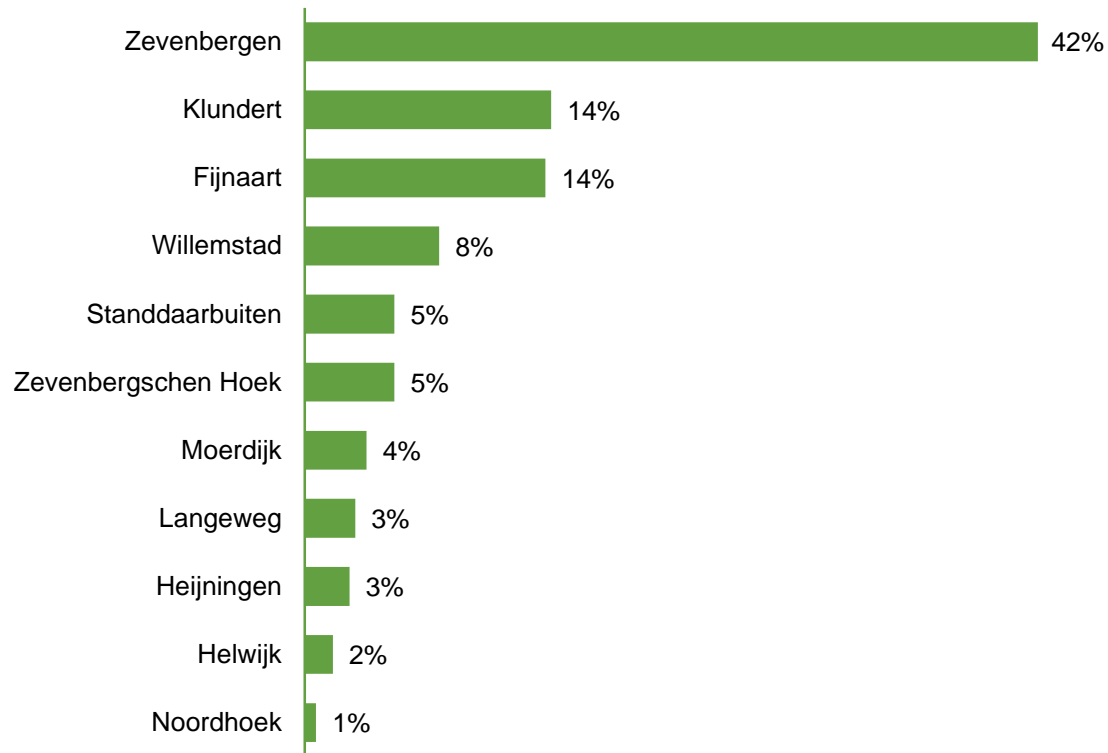
Geslacht (n=309)

Leeftijd (n=309)

Woonplaats (n=309)

Binnen dit panelonderzoek zijn de resultaten gewogen naar woonplaats en geslacht. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage bevat gewogen resultaten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het aantal respondenten dat heeft deelgenomen (309) kunnen met 95% betrouwbaarheid en 5,55% nauwkeurigheid uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau.

Weging

Binnen dit panelonderzoek zijn de resultaten gewogen naar woonplaats en geslacht. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van vrouwelijke respondenten uit Fijnaart, krijgt een vrouwelijke respondent uit deze woonplaats bijvoorbeeld weegfactor 2,11 en een mannelijke respondent uit Fijnaart (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,73. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 en een minimale weegfactor van 0,5 gehanteerd.

Door de weging zijn de resultaten representatief over woonplaats en geslacht.